

હિન્દુ ધાર્મિક વિધિઓ અને પ્રથાઓનું મહત્વ અને મહત્વ હિન્દુ

ધર્મ માત્ર એક ધર્મ નથી, તે જીવન જીવવાની રીત છે. હિન્દુ ધર્મમાં, માનવ જીવનમાં આધ્યાત્મિકતા લાવવા અને ભક્તિ અને ધાર્મિકતાની લાગણીઓ પેદા કરવા માટે ધાર્મિક વિધિઓ કરવામાં આવે છે. ધાર્મિક વિધિઓ ફક્ત જીવન દરમિયાન જ ઉજવવામાં આવતી નથી પરંતુ મૃત્યુ પછી પણ ચાલુ રહે છે, જેમાં દફન અને અંતિમ સંસ્કાર પદ્ધતિઓ શામેલ છે. હિન્દુઓ માટે, તે વેદ છે - વિશ્વના સૌથી પ્રાચીન આધ્યાત્મિક ગ્રંથો - જેણે તેમની ધાર્મિક વિધિઓને આકાર આપ્યો છે અને પ્રભાવિત કર્યો છે. વેદ એ સ્તોત્રો અને ધાર્મિક વિધિઓનો સંગ્રહ છે જે હજારો વર્ષો પહેલાનો છે. આ અમૂલ્ય ગ્રંથો મૌખિક વર્ણન દ્વારા અનેક પે generationsઓને આપવામાં આવ્યા હતા.

અગાઉ, ઘણા હિન્દુ ધાર્મિક વિધિઓ જીવનના એક તબક્કા સાથે સંકળાયેલી ફરજો નિભાવવાના મહત્વ પર કેન્દ્રિત હતી. જીવનના ચાર તબક્કા નીચે મુજબ છે:

બ્રહ્મચર્ય - શિક્ષણ મેળવવું અને વ્યક્તિનું ચારિત્ર્ય
વધારવું - વૈશ્વિક આનંદ અને ધંધો જેમાં લગ્ન અને કારકિર્દીનો સમાવેશ થાય છે
વનપ્રસ્થ - આધ્યાત્મિક
સંન્યાસ - ચિંતનનું જીવન

ઘણા પ્રાચીન વિધિઓ છે જે આજે કરવામાં આવતી નથી, જેમ કે સદીઓથી અર્થ અને વ્યવહાર બદલાયા છે. ઉદાહરણ તરીકે, વૈદિક સમયમાં, યજ્ઞ Kar્ો કર્મ અને ધર્મ સાથે સંબંધિત હતા પરંતુ હવે તેઓ સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ સાથે જોડાયેલા છે.

A. હિન્દુ ધાર્મિક

વિધિઓનું મહત્વ હિન્દુઓ માટે, ધાર્મિક વિધિઓ કરતી વખતે ભગવાનના આશીર્વાદ મેળવવાનું મુખ્ય મહત્વ છે. તેઓ માને છે કે જ્યારે ભગવાન તેમની ભક્તિથી પ્રસન્ન થાય છે, ત્યારે તેઓ તેમના પર આશીર્વાદ આપે છે. મોટાભાગના હિન્દુ ધાર્મિક વિધિઓ મંદિરો અથવા પ્રકૃતિ જેવા પવિત્ર સ્થળોએ કરવામાં આવે છે, પરંતુ કેટલાક ઘરમાં કરવામાં આવે છે.

ઘરની જવાબદારીઓના ભાગરૂપે, એક શ્રદ્ધાળુ હિન્દુ પાસે દરરોજ અમુક વિધિઓ કરવાની અપેક્ષા છે. સવારના ધાર્મિક વિધિઓમાં સ્નાન અથવા શારીરિક સ્વ-શુદ્ધિકરણ, સૂર્ય ભગવાનને પ્રાર્થના કરવી અથવા ગાયત્રી મંત્રનો જાપ કરવો શામેલ હોઈ શકે છે. તમામ હિન્દુ ઘરોમાં પ્રચલિત સૌથી સામાન્ય ધાર્મિક વિધિઓ છે પૂજા, ધ્યાન, મૌન પ્રાર્થના, યોગ, ભગવદ ગીતા અથવા ભજનોમાંથી શાસ્ત્રોનું પઠન, ધાર્મિક પુસ્તકો વાંચવું, સત્સંગમાં ભાગ લેવો (પ્રાર્થના મળવી), સખાવતી કાર્ય કરવું, મંદિરની મુલાકાત લેવી અને મંત્રોચ્ચાર કરવો. તેમના પ્રિય ભગવાનનું નામ. તે આ ધાર્મિક વિધિઓ, પ્રાર્થનાઓ અને પવિત્ર વિધિઓ દ્વારા છે કે હિન્દુઓ ભગવાનને આદર આપે છે.

પ્રાર્થના અથવા પૂજા હિન્દુ ભક્તના જીવનનો અભિન્ન ભાગ છે. તેઓ હિન્દુ પુરોહિતો અથવા બ્રાહ્મણોની સહાય અથવા માર્ગદર્શન હેઠળ આ પ્રાર્થના કરે છે. દરેક પૂજા પછી, ભગવાનને પવિત્ર અર્પણ (અથવા પ્રસાદ) કરવામાં આવે છે. ભગવાનની સેવાની નિશાની તરીકે પારસ્પરિક લાભોનો દાવો કર્યા વિના આવા અર્પણો કરવા માટે છે. હિન્દુઓ માને છે કે આ ધાર્મિક વિધિઓ કરવાથી તેમની આધ્યાત્મિક સુધારણામાં મદદ મળે છે.

ધાર્મિક વિધિઓ કેટલીક શારીરિક પ્રવૃત્તિઓ છે જે આપણને શારીરિક અથવા માનસિક રીતે મદદ કરે છે પરંતુ મોટે ભાગે પરોક્ષ રીતે. એવી ઘણી ભારતીય પરંપરાગત વિધિઓ છે કે જેમાં વૈજ્ઞાનિક કારણો અને તેમાં સામેલ શિસ્તની માત્રાને કારણે હિન્દુ ધાર્મિક વિધિઓ વધારે મહત્વ મેળવે છે.

ધાર્મિક વિધિઓ એક માળખું બનાવે છે જે જીવનને સરળ બનાવે છે. ઘણાએ તેમની પાછળ વૈજ્ઞાનિક રીતે આરોગ્ય લાભો સાબિત કર્યા છે. તેઓ યુગોથી અનુસરવામાં આવે છે અને પે generationsીઓ સુધી પસાર થાય છે. ધાર્મિક વિધિઓ તમે ક્યાં છો અને તમારે શું કરવું જોઈએ તેના પર નિર્દેશ કરે છે. મોટાભાગની ધાર્મિક વિધિઓ અદ્રશ્ય ઘડિયાળ જેવી હોય છે, ઉદાહરણ તરીકે, જો તમે સૂર્ય નમસ્કાર કરી રહ્યા હોવ તો તે સૂર્યોદયનો સમય હોવો જોઈએ.

હિન્દુ ધર્મમાં, ધાર્મિક વિધિઓ ભક્તિ અને ધાર્મિકતાની લાગણીઓ વધારવા માટે છે અને તેના દ્વારા ભગવાન અને આધ્યાત્મિકતાને માનવ જીવનના કેન્દ્રમાં લાવે છે. તેના ઘરની જવાબદારીઓના ભાગરૂપે, એક શ્રદ્ધાળુ હિન્દુ દરરોજ સવારથી સાંજ સુધી ચોક્કસ વિધિઓ કરે તેવી અપેક્ષા છે.

કેટલાક લોકો વૈદિક ધાર્મિક પ્રવૃત્તિઓને દર્શાવવા માટે ધાર્મિક વિધિનો ઉપયોગ કરવાનું પસંદ કરતા નથી કારણ કે ધાર્મિક શબ્દ ચોક્કસ યાંત્રિક વલણ અને ગંભીર સંડોવણીનો અભાવ સૂચવે છે. વૈદિક બલિદાન માનવ જીવનમાં સંકલિત છે અને તેમ છતાં તે ચોક્કસ નિયમિતતા સાથે કરવા માટે છે, તેમનો અંતિમ ઉદ્દેશ માત્ર પાલન નથી પરંતુ મન અને શરીરનું પરિવર્તન છે જેથી વ્યક્તિ ભગવાનના ઉદ્દેશ અને હેતુને પ્રગટ કરવા માટે યોગ્ય વાહન બને. સર્જન.

ધાર્મિક વિધિઓ અને સમારંભોમાં મુખ્યત્વે દેવતાઓ, માણસો, વિદાય આત્માઓ, મનુષ્યો અને અન્ય જીવંત પ્રાણીઓને અર્પણનો સમાવેશ થાય છે. દૈનિક, સાપ્તાહિક, માસિક અથવા વાર્ષિક ધોરણે ઓફર કરવામાં આવે છે. કેટલાક પ્રસાદ ચોક્કસ પ્રસંગોએ કરવામાં આવે છે જે જીવનકાળમાં માત્ર એક જ વાર આવે છે. આવા પ્રસાદ ભગવાનની સેવા અને તેના અભિવ્યક્તિ તરીકે પારસ્પરિક લાભોનો દાવો કર્યા વિના કરવામાં આવે છે.

શ્રદ્ધાળુ હિન્દુઓ દૈનિક ધાર્મિક વિધિઓ કરે છે અને દિવસમાં જુદા જુદા સમયે વિવિધ દેવતાઓને જળ ચ offerાવે છે અથવા અર્પણ કરે છે. સવારના બલિદાનમાં સ્નાન અથવા શારીરિક સ્વ-શુદ્ધિકરણ, સૂર્યને પ્રાર્થના કરવી, ગાયત્રી મંત્રનો જાપ કરવો, શરીર પર અમુક ચોક્કસ ધાર્મિક નિશાનો લગાવવા વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. તેની જાતિ અને સંપ્રદાય સાથે જોડાયેલા આધારે ગુણ વ્યક્તિથી અલગ હોઈ શકે છે. વધુમાં, ભક્તો પણ અનુષ્ઠાન કરી શકે છે જે શિક્ષક પરંપરાઓને અનુસરે છે જે તેઓ અનુસરે છે. આવા દૈનિક અવલોકનો ખાસ કરીને ઘરવાળાઓ માટે છે. હિન્દુ તપસ્વીઓ (સન્યાસીઓ) અમુક દૈનિક ધાર્મિક વિધિઓનું પાલન કરી શકે છે અને દેવતાઓ અથવા તેમના શિક્ષકોની પૂજા કરી શકે છે, પરંતુ તેઓ ઘરવાળાઓથી અલગ છે.

જ્યારે તે સાચું છે કે આમાંની મોટાભાગની પ્રથાઓ ઉચ્ચ જાતિઓ માટે ફરજિયાત છે અને ઘણા હજુ પણ તેમનું પાલન કરે છે, હિન્દુઓ તેમની માન્યતાઓ, સામાજિક સ્થિતિ, સમયની ઉપલબ્ધતા, પારિવારિક પરંપરાઓ અને અન્ય પરિબળો અનુસાર વિવિધ ધાર્મિક વિધિઓનું પાલન કરે છે. ઘણી પ્રાચીન વિધિઓ અને પ્રથાઓ, જે એક સમયે ફરજિયાત હતી તે હવે વિવિધ કારણોસર ક્ષી નાખવામાં આવે છે. કેટલાક લોકો આજે શહેરોમાં રહે છે અને શરતો તેમને શાસ્ત્રોમાં નિર્ધારિત શિસ્તને વળગી રહેવાની મંજૂરી આપતી નથી કારણ કે તેઓ કરી શકતા નથી.

દૈનિક ધાર્મિક વિધિઓમાં જે હાલમાં ઘણા હિન્દુ ઘરોમાં પ્રચલિત છે, તેમાં સૌથી લોકપ્રિય પૂજા, ધ્યાન, મૌન પ્રાર્થના, યોગ, ભગવદ ગીતા અથવા ભજન જેવા શાસ્ત્રોનું પઠન, ધાર્મિક પુસ્તકો વાંચવું, "સત્સંગ" માં ભાગ લેવો અથવા કંપનીની મુલાકાત લેવી. પવિત્ર માણસોમાંથી, કેટલાક સખાવતી કાર્યો કરવા, મંદિરો અને પવિત્ર સ્થળોની મુલાકાત લેવા, અથવા કેટલાક મંત્ર અથવા ચોક્કસ ભગવાનના નામનો જાપ કરવો.

B. હિન્દુ ધાર્મિકકેટલાક સ્વરૂપો

1.

વિધિઓના પવિત્ર સ્થળોએ ધાર્મિક વિધિઓ કરવી હિન્દુ ગ્રંથો અને પવિત્ર શાસ્ત્રોએ વિવિધ ધાર્મિક વિધિઓ નિર્ધારિત કરી છે જે હિન્દુ ભક્તોએ તેમના જીવનકાળ દરમિયાન કરવા જોઈએ. હિન્દુ ધાર્મિક વિધિઓની વાત આવે ત્યારે પવિત્ર સ્થળોનું ખૂબ મહત્વ છે કારણ કે આ સ્થળોને ભગવાનનું નિવાસસ્થાન માનવામાં આવે છે. પવિત્ર શાસ્ત્રોએ પવિત્ર સ્થળોની પવિત્રતા વિશે વિગતવાર નોંધ્યું છે જ્યાં બ્રાહ્મણો દ્વારા ધાર્મિક વિધિઓ કરવામાં આવે છે. હિન્દુઓ પણ આ પવિત્ર સ્થળોએ તેમના પૂર્વજોને શ્રદ્ધાંજલિ આપે છે. લાંબા ગાળાની શાંતિ આપવા અને તેમને દૈવી શક્તિ સાથે જોડાવા માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે.

2. યજ્ઞ

These આ હિન્દુ ધર્મમાં પૂજાના બાહ્ય સ્વરૂપો છે, પ્રાચીન ભૂતકાળના વૈદિક ધર્મ સાથે તેના સીધા જોડાણની યાદ અપાવે છે. યજ્ઞ theોની કામગીરી દરમિયાન, લાયક પાદરીઓ દ્વારા વિનંતી કરવા માટે વિવિધ દેવતાઓને પ્રસ્તાવિત અને વ્યવસ્થિત રીતે કરવામાં આવે છે, જેથી તેઓ ઉપાસકને જીવનમાં ચોક્કસ પરિણામો પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરે.

બલિદાન કરતી વખતે મંત્રોના જાપથી ચોક્કસ ઇચ્છાઓની પરિપૂર્ણતા, એક વ્યક્તિ, લોકોના સમૂહ અથવા સમગ્ર સમાજની સંપૂર્ણ સુખાકારીની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

યજ્ઞ ઠનું સૌથી સરળ સ્વરૂપ એ ઘરગથ્થુ દ્વારા કરવામાં આવતી ઘરેલું વિધિ છે જે તેના ઘરમાં પ્રગટાવવામાં આવતી પવિત્ર અગ્નિમાં સરળ અર્પણ કરે છે. વધુ જટિલ સંસ્કરણમાં ત્રણથી પાંચ અગ્નિની સ્થાપના અને તેમાં અનાજ, ઘી અથવા માખણ અને અન્ય શાકભાજી પદાર્થો જેવા કે પસંદ કરેલા અને લાયક પાદરીઓ દ્વારા એક સાથે મંત્રોનો જાપ કરવો, વિવિધ દેવતાઓ ખાસ કરીને અગ્નિ, ઇન્દ્ર, વરુણ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે..

કેટલાક સમુદાયના સામાન્ય કલ્યાણ માટે, જમીનની ફળદ્રુપતા વધારવા માટે, વરસાદને આમંત્રણ આપવા માટે, શાંતિ અને સંપત્તિને આવકારવા માટે કેટલાક યજ્ઞ ઠો મોટા પાયે કરવામાં આવે છે કેટલાક દિવસો સુધી. સમારોહમાં ભાગ લેનાર અને સંચાલિત પાદરીઓની સંખ્યા તે પ્રકૃતિ અને ઉદ્દેશ પર આધારિત છે કે જેના માટે તે કરવામાં આવે છે.

તે હકીકત છે કે યજ્ઞઠો અને અન્ય પ્રકારનાં બલિદાન આપવાની ઘટનાઓ આધુનિક હિન્દુ ધર્મમાં ધીરે ધીરે નીચે આવી રહી છે, મુખ્યત્વે પશ્ચિમી શિક્ષણના પ્રભાવને કારણે, તેમને કરવામાં આવતી જટિલતા અને યજ્ઞ performing કરી શકે તેવા લાયક પુરોહિતોની ઘટતી સંખ્યા સંપૂર્ણ વૈદિક આદેશો અનુસાર અસરકારક રીતે.

યજ્ઞ performing કરતી વખતે, પૂજારીઓની સહાયતા હેઠળ વિવિધ દેવતાઓને પ્રસાદ આપવામાં આવે છે. એક નાની પવિત્ર અગ્નિ પ્રગટાવવામાં આવે છે અને અનાજ, ઘી અને શાકભાજી જેવા પદાર્થો હાજર હોય છે. અગ્નિ, ઇન્દ્ર અને વરુણ જેવા દેવોને બોલાવવા માટે એક સાથે મંત્રોનો જાપ કરવામાં આવે છે. તેઓ સામાન્ય રીતે પરિવારના કલ્યાણ, વરસાદને આમંત્રણ આપવા અને શાંતિ અને સમૃદ્ધિને આવકારવા માટે કરવામાં આવે છે. કેટલાક યજ્ઞ ઠો થોડા કલાકો માટે કરવામાં આવે છે જ્યારે અન્ય કેટલાક અઠવાડિયા સુધી ચાલે છે.

3. જપ - જપ એટલે ભગવાનના નામનો પાઠ કરવો, કાં તો શાંતિથી અથવા શ્રવણપૂર્વક. ધાર્મિક વિધિમાં મનને શુદ્ધ કરવા અને વ્યક્તિની ચેતનાને આધ્યાત્મિક ઉર્જાથી ભરવા માટે ભગવાનના નામનો સતત પાઠ કરવો

શામેલ છે. આ નિયમિત જાપ મન અને શરીરમાં સ્પંદનો સર્જી શકે છે અને આધ્યાત્મિક પરિવર્તન તરફ દોરી શકે છે. જાપ ભગવાન માટે શુદ્ધ પ્રેમથી થવો જોઈએ અને બદલામાં કંઈક મેળવવાની અપેક્ષા સાથે નહીં.

આધુનિક હિન્દુ ધર્મમાં જાપ પૂજાનું ખૂબ જ લોકપ્રિય સ્વરૂપ બની ગયું છે. ખાસ કરીને ભક્તિ ચળવળના ઉદય અને ઘણા યોગીઓ અને બાબાઓની લોકપ્રિયતા સાથે, જાપાએ ઘણા શ્રદ્ધાળુઓ અને આધ્યાત્મિક વલણ ધરાવતા હિન્દુઓના હૃદય અને મનમાં પ્રવેશ કર્યો છે. જાપ એટલે ભગવાનના નામનું સતત પઠન મનમાં શાંતિથી અથવા સમૂહમાં મોટેથી. ભગવાનના નામનો સતત પાઠ કરવાથી ભક્તના મનને શુદ્ધ કરવાની અને તેની ચેતનાને દૈવી વિચારો અને જીવંત આધ્યાત્મિક ઉર્જાથી ભરવાની અપેક્ષા છે. નિયમિત જાપ કરવાથી શરીર અને મનમાં ચોક્કસ સ્પંદનો સર્જાય તેવી અપેક્ષા છે જે સામાન્ય વ્યક્તિના આધ્યાત્મિક પરિવર્તનને સરળ બનાવશે.

હિન્દુ ધર્મમાં, પ્રારંભિક સમયથી, વૈદિક મંત્રો અને શ્લોકોના યોગ્ય પાઠ પર ભારે ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. આજે પણ વૈદિક શાળાઓમાં, વિદ્યાર્થીઓ કલાકો, દિવસો અને વર્ષો સંસ્કૃત ઉચ્ચારણની સૂક્ષ્મ ઘોંઘાટને પકડવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા. જાપમાં, આપણે આવી કોઈ કઠોરતાનો સામનો કરતા નથી. વ્યક્તિને તેની સગવડ અને આંતરિક સંકેત અનુસાર તેનો અભ્યાસ કરવાની પૂરતી સ્વતંત્રતા છે. તેથી જપની પ્રથા આ ખૂબ જ પ્રાચીન પરંપરા સાથે સુસંગત છે, પરંતુ વૈદિક મંત્રોના જાપ માટે સામાન્ય શિક્ષાત્મક અભિગમથી વંચિત છે.

જોકે કેટલાક નિયમો છે. કોઈએ પોતાના કલ્યાણ માટે અથવા બીજાના કલ્યાણ માટે જાપનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ, પરંતુ ક્યારેય અન્યને નુકસાન કે ઈજા પહોંચાડવી નહીં. જો તે કોઈ સ્વાર્થી હેતુ માટે ઈશ્વર માટે શુદ્ધ પ્રેમથી કરવામાં આવે તો તે વધુ સારું છે. ત્રીજું, અસરકારક બનવા માટે, જાપ પવિત્ર ઉચ્ચારણ "AUM" થી શરૂ થવો જોઈએ.

4. સંધ્યા વંદનમ

એક દ્વિજા માટે ભલામણ કરાયેલી ફરજિયાત વિધિ સંધ્યા વંદનમ છે જ્યાં સૂર્ય-દેવતા વહેલી સવાર અને સાંજના સમયે નદી જેવા વહેતા સ્ત્રોતમાંથી પાણી અર્પણ કરે છે. તે આ સમય દરમિયાન છે જ્યારે સૂર્યના કોમળ કિરણો અને વહેતું પાણી oneજાની મોટી માત્રાને સ્થાનાંતરિત કરે છે જે આ કાર્ય કરે છે ત્યાં 4-5 મિનિટ સુધી શ્લોકો વાંચે છે.

5. સૂર્ય નમસ્કાર

સૂર્ય નમસ્કાર એ શારીરિક વ્યાયામ છે જે વહેલી સવારે ખુલ્લા આકાશ નીચે સૂર્યોદય દરમિયાન કરવામાં આવે છે. આ વિટામિન ડીની પૂરતી માત્રા સાથે વ્યક્તિના સ્વાસ્થ્યમાં સુધારો કરે છે તેમજ નર્વસ સિસ્ટમને ઉત્તેજિત કરે છે, આપણા શરીરના તમામ મહત્વપૂર્ણ અંગોની કામગીરીમાં સુધારો કરે છે અને વ્યક્તિની શારીરિક અને માનસિક સ્થિતિને કાયાકલ્પ કરે છે.

6. ચડતી અને ઉતરતી નોંધ સાથે AUM શબ્દ મોટેથી કહેવાની પરંપરા છે જે મોટાભાગના હિન્દુઓને બાળપણથી શીખવવામાં આવે છે. આ પવિત્ર ઉચ્ચારણમાં ચેતનાને પરિવર્તિત કરવાની ક્ષમતા છે.

AUM નો પાઠ કરવાથી એકાગ્રતામાં સુધારો, તણાવ અને ચિંતામાં ઘટાડો થાય છે. તે શરીરના તમામ અવયવોની કામગીરીમાં સુધારો અને હોર્મોન્સની કામગીરીને ઉત્તેજિત કરતી વખતે શરીરની બિનઝેરીકરણ પ્રક્રિયામાં મદદ કરે છે. તે ખાસ કરીને આશાવાદને સુધારે છે અને વ્યક્તિને ભાવનાત્મક રીતે સ્થિર બનાવીને નકારાત્મકતા ઘટાડે છે.

AUM એ ખૂબ જ પવિત્ર શબ્દ માનવામાં આવે છે. તે શબ્દ બ્રહ્મ છે, શબ્દના રૂપમાં પોતે જ બ્રહ્મ છે. તે સ્પર્શે છે તે દરેક વસ્તુમાં દિવ્યતા આપે છે. તેથી જ્યારે તે ઉપસર્ગ તરીકે બીજા શબ્દ સાથે જોડાય છે, ત્યારે શબ્દ પ્રકૃતિમાં દિવ્ય બને છે અને જ્યારે તે ઉચ્ચારવામાં આવે છે ત્યારે તે ચોક્કસ સ્પંદનો બનાવે છે જેમાં ચેતનાને પરિવર્તિત કરવાની ક્ષમતા હોય છે. તેથી હિન્દુ ધર્મમાં બધા જ પવિત્ર સિલેબલ "AUM" ના ઉપયોગથી પહેલા છે.

7. પૂજા

સ્નાન કર્યા પછી કરવામાં આવતી પૂજા અથવા દીપા આરાધના તમને આખો દિવસ સુરક્ષિત અને આશાવાદી લાગણીઓ ભરીને આખો દિવસ ટકી રહેવા માટે જરૂરી માનસિક શાંતિ અને સંવાદિતા આપે છે.

હિન્દુ ધર્મમાં આવા ઘણા પરંપરાગત કાર્યો છે જે જીવનશૈલીમાં વધારો કરે છે કારણ કે તે પ્રાચીન ધર્મ છે જે દર્શાવે છે કે માનવ જીવન અને પ્રકૃતિ ગૂંચવણમાં છે અને પરસ્પર પોષણને પ્રોત્સાહન આપે છે.

8. કેટલાક દૈનિક અવલોકનો

હિન્દુ ધર્મમાં, અઠવાડિયાના દરેક દિવસ એક અથવા વધુ શ્રદ્ધાના દેવતાઓને સમર્પિત છે. આ દેવી -દેવતાઓનું સન્માન કરવા માટે પ્રાર્થના અને ઉપવાસ સહિત વિશેષ વિધિઓ કરવામાં આવે છે. દરેક દિવસ વૈદિક જ્યોતિષશાસ્ત્રના આકાશી શરીર સાથે પણ સંકળાયેલ છે અને તેને અનુરૂપ રત્ન અને રંગ છે.

હિન્દુ ધર્મમાં બે અલગ અલગ પ્રકારના ઉપવાસ છે. ઉપવાસ એ વ્રત પૂરા કરવા માટે કરવામાં આવેલા વ્રત છે, જ્યારે વ્રત એ ધાર્મિક વિધિઓનું પાલન કરવા માટે કરવામાં આવેલા ઉપવાસ છે. ભક્તો તેમના આધ્યાત્મિક ઉદ્દેશને આધારે અઠવાડિયા દરમિયાન કોઈપણ પ્રકારના ઉપવાસ કરી શકે છે.

પ્રાચીન હિન્દુ ગ્રંથોએ વિવિધ દેવોની જાગૃતિ ફેલાવવા માટે ધાર્મિક ઉપવાસ જેવા ઉજવણીનો ઉપયોગ કર્યો હતો. તેઓ માનતા હતા કે ખાવા -પીવાથી દૂર રહેવાથી ભક્તોને ભગવાનનો સાક્ષાત્કાર કરવાનો દિવ્ય માર્ગ મોકળો થશે, જે માનવીય અસ્તિત્વનો એકમાત્ર હેતુ છે.

હિન્દુ કેલેન્ડરમાં, દિવસો પ્રાચીન સૌરમંડળના સાત આકાશી પદાર્થોના નામ પર રાખવામાં આવ્યા છે: સૂર્ય, ચંદ્ર, બુધ, શુક્ર, મંગળ, ગુરુ અને શનિ.

1. સોમવાર (સોમવાર)

સોમવાર ભગવાન શિવ અને તેમની પત્ની દેવી પાર્વતીને સમર્પિત છે. પૂજાની શરૂઆતમાં તેમના પુત્ર ભગવાન ગણેશની પૂજા કરવામાં આવે છે. ભક્તો આ દિવસે શિવ ભજન નામના ભક્તિ ગીતો પણ સાંભળે છે. શિવ ચંદ્ર, ચંદ્ર સાથે સંકળાયેલ છે. સફેદ તેનો રંગ છે અને મોતી તેનું રત્ન છે.

સોમવાર વ્રત અથવા સોમવારનું વ્રત સૂર્યોદયથી સૂર્યાસ્ત સુધી મનાવવામાં આવે છે, સાંજની પ્રાર્થના પછી તૂટી જાય છે. હિન્દુઓ માને છે કે, ઉપવાસ દ્વારા, તેમને ભગવાન શિવ દ્વારા શાણપણ આપવામાં આવશે જે તેમની બધી ઈચ્છાઓ પૂરી કરશે. કેટલાક સ્થળોએ, અવિવાહિત મહિલાઓ તેમના આદર્શ પતિને આકર્ષવા માટે ઉપવાસ કરે છે.

2. મંગળવાર (મંગલવાર)

મંગળવાર મંગળ ગ્રહ દેવ હનુમાન અને મંગળને સમર્પિત છે. દક્ષિણ ભારતમાં, દિવસ સ્કંદ દેવને સમર્પિત છે. ભક્તો આ દિવસે હનુમાન ચાલીસા, સિમીયન દેવતાને સમર્પિત ગીતો પણ સાંભળે છે. હિન્દુ વિશ્વાસુ હનુમાનનું સન્માન કરવા માટે ઉપવાસ કરે છે અને અનિષ્ટથી બચવા અને તેમના માર્ગમાં અવરોધો દૂર કરવામાં તેમની મદદ લે છે.

દીકરાની ઈચ્છા ધરાવતા યુગલો દ્વારા ઉપવાસ પણ રાખવામાં આવે છે. સૂર્યાસ્ત પછી, ઉપવાસ સામાન્ય રીતે માત્ર ઘઉં અને ગોળ (કેસ ખાંડ) ધરાવતા ભોજન દ્વારા તૂટી જાય છે. લોકો મંગળવારે લાલ રંગના કપડાં પહેરે છે અને ભગવાન હનુમાનને લાલ ફૂલ ચ offerાવે છે. મૂંગા (લાલ કોરલ) એ દિવસનું પસંદગીનું રત્ન છે.

3. બુધવાર (બુધવાર)

બુધવાર કૃષ્ણના અવતાર ભગવાન કૃષ્ણ અને ભગવાન વિઠ્ઠલને સમર્પિત છે. આ દિવસ બુધ, બુધ ગ્રહ સાથે સંકળાયેલ છે. કેટલીક જગ્યાએ ભગવાન વિષ્ણુની પૂજા પણ કરવામાં આવે છે. ભક્તો આ દિવસે કૃષ્ણ ભજનો (ગીતો) સાંભળે છે. લીલો એ પસંદગીનો રંગ અને ઓનીક્સ છે અને નીલમણિ મનપસંદ રત્નો છે.

બુધવારે ઉપવાસ કરનાર હિન્દુ ભક્તો બપોરે એક જ ભોજન લે છે. બુધવાર ઉપવાસ (બુધવારના ઉપવાસ) પરંપરાગત રીતે શાંતિપૂર્ણ પારિવારિક જીવનની શોધ કરતા યુગલો અને શૈક્ષણિક સફળતા મેળવવા ઇચ્છતા વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ઉજવવામાં આવે છે. બુધવારે ગ્રહ બુધ અથવા બુધ ગ્રહ નવા પ્રોજેક્ટને વધારવા માટે માનવામાં આવે છે તેથી લોકો નવો વ્યવસાય અથવા સાહસ શરૂ કરે છે.

4. ગુરુવાર (ગુરુવર અથવા વૃહસ્પતિવાર)

ગુરુવાર ભગવાન વિષ્ણુ અને દેવતાઓના ગુરુ ભગવાન બૃહસ્પતિને સમર્પિત છે. વિષ્ણુનો ગ્રહ ગુરુ છે. ભક્તો "ઓમ જય જગદીશ હરે" જેવા ભક્તિ ગીતો સાંભળે છે અને સંપત્તિ, સફળતા, ખ્યાતિ અને સુખ મેળવવા માટે ઉપવાસ કરે છે.

પીળો વિષ્ણુનો પરંપરાગત રંગ છે. જ્યારે સૂર્યાસ્ત પછી ઉપવાસ તૂટી જાય છે, ત્યારે ભોજન પરંપરાગત રીતે ચણાની દાળ (બંગાળ ગ્રામ) અને ઘી (સ્પષ્ટ માખણ) જેવા પીળા ખોરાકનો સમાવેશ કરે છે. હિન્દુઓ પીળા વસ્ત્રો પણ પહેરે છે અને વિષ્ણુને પીળા ફૂલો અને કેળા અર્પણ કરે છે.

5. શુક્રવાર (શુક્રવાર)

શુક્રવાર શુક્ર ગ્રહ સાથે સંકળાયેલી માતા દેવી શક્તિને સમર્પિત છે; દેવી દુર્ગા અને કાલીની પણ પૂજા કરવામાં આવે છે. ભક્તો આ દિવસે દુર્ગા આરતી, કાલી આરતી અને સંતોષી માતાની આરતી કરે છે. શક્તિનું સન્માન કરવા માટે ભૌતિક સંપત્તિ અને સુખ મેળવવા માંગતા હિન્દુઓ, સૂર્યાસ્ત પછી માત્ર એક જ ભોજન ખાય છે.

કારણ કે સફેદ રંગ શક્તિ સાથે સૌથી નજીકથી જોડાયેલો છે, સાંજના ભોજનમાં સામાન્ય રીતે સફેદ ખોરાક હોય છે જેમ કે ખીર અથવા પાયસમ, દૂધ અને ચોખાથી બનેલી મીઠાઈ. ચણા (બંગાળ ગ્રામ) અને ગુર (ગોળ અથવા ઘન દાળ) ની ઓફર દેવીને અપીલ કરવા માટે આપવામાં આવે છે, અને ખાટા ખોરાકને ટાળવો જોઈએ.

શક્તિ સાથે સંકળાયેલા અન્ય રંગોમાં નારંગી, વાયોલેટ, જાંબલી અને બર્ગાન્ડીનો સમાવેશ થાય છે, અને તેનું રત્ન હીરા છે.

6. શનિવાર (શનિવાર)ભયગ્રસ્ત

શનિવારદેવ શનિને સમર્પિત છે, જે શનિ ગ્રહ સાથે સંકળાયેલ છે. હિન્દુ પૌરાણિક કથાઓમાં, શનિ એક શિકારી છે જે ખરાબ નસીબ લાવે છે. ભક્તો સૂર્યોદયથી સૂર્યાસ્ત સુધી ઉપવાસ કરે છે, શનિની ખરાબ ઇચ્છા, બીમારીઓ અને અન્ય કમનસીબીથી રક્ષણ મેળવે છે. સૂર્યાસ્ત પછી, હિન્દુઓ કાળા તલનું તેલ અથવા કાળા ચણા (કઠોળ) નો ઉપયોગ કરીને અને મીઠું વગર રાંધેલા ખોરાક ખાવાથી ઉપવાસ તોડે છે.

વ્રત કરનારા ભક્તો સામાન્ય રીતે શનિ મંદિરોમાં જાય છે અને કાળા રંગની વસ્તુઓ જેવી કે તલનું તેલ, કાળા કપડાં અને કાળા કઠોળ અર્પણ કરે છે. કેટલાક પીપલ (પવિત્ર ભારતીય અંજીર) ની પૂજા પણ કરે છે અને તેની છાલની આસપાસ દોરો બાંધે છે, અથવા શનિના ક્રોધથી રક્ષણ મેળવવા માટે ભગવાન હનુમાનને પ્રાર્થના કરે છે. વાદળી અને કાળો શનિનો રંગ છે. વાદળી રત્ન, જેમ કે વાદળી નીલમ, અને ઘોડાની બનેલી કાળી લોખંડની વીંટીઓ શનિથી બચવા માટે પહેરવામાં આવે છે.

7. રવિવાર (રવિવાર)

રવિવાર સૂર્ય સૂર્ય અથવા સૂર્યનારાયણ, સૂર્ય દેવને સમર્પિત છે. શ્રદ્ધાળુઓ તેમની ઇચ્છાઓ પૂરી કરવા અને ચામડીના રોગોને મટાડવામાં તેમની મદદ માગે છે. હિન્દુઓ ધાર્મિક સ્નાન અને ઘરની સંપૂર્ણ સફાઈ સાથે દિવસની શરૂઆત કરે છે. તેઓ દિવસભર ઉપવાસ રાખે છે, સૂર્યાસ્ત પછી જ ખાય છે અને મીઠું, તેલ અને તળેલા ખોરાકને ટાળે છે. તે દિવસે ભિક્ષા પણ આપવામાં આવે છે.

સૂર્યને માણેક અને લાલ અને ગુલાબી રંગો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે છે. આ દેવતાનું સન્માન કરવા માટે, હિન્દુઓ લાલ પહેરશે, તેમના કપાળ પર લાલ ચંદનની પેસ્ટ લગાવશે, અને સૂર્યદેવની મૂર્તિઓ અને ચિત્રો પર લાલ ફૂલો ચાવશે.